

Uvodnik

Medijska istraživanja ove godine izlaze kao dvobroj. Članci domaćih i stranih autora i ostali prilozi, obuhvaćaju širok raspon tema iz područja naše i međunarodne medijske politike i prakse.

Karol Jakubowicz, svojom deskriptivno-analitičkom studijom “Zapadnjaštvo i pozapadnjenje: društvene i medijske promjene u Srednjoj i Istočnoj Europi – slučaj Poljske” problematizira pitanje prilagodbe javnog informiranja u zemljama Istočne i Srednje Europe kojima je zajednička, između ostalog, visoka politizacija javnoga života, nemoćna država i nemoćno civilno društvo. Zakonske promjene ne korespondiraju s mnogo sporijim obrascima društvenog ponašanja, a željena se transformacija ne može postići samo formalnim promjenama institucionalne strukture u okviru normativnoga pristupa. Tome može pridonijeti samo razvoj političke i civilne kulture u tim zemljama, a nikako imitiranje Zapada.

Melita Poler Kovačič u članku “Križa novinarstva kao križa etike: tko je novinarski subjekt”, iz perspektive postmodernog poimanja suvremenog svijeta, postavlja zanimljivu tezu da je križa etike u novinarstvu zapravo križa novinara kao subjekta.

Članak Zale Volčič “Povijesno kritički pregled pristupa medijima” vrijedan je napor u prikazivanju najutjecajnijih medijskih teorija, uzimajući u obzir kako povijesnu dimenziju tako i interdisciplinarnu i transdisciplinarnu povezanost suvremenih teorija komunikacije i teorija društva.

U članku “Elektroničke serijske publikacije na mreži” Jasenka Zajec prikazuje stanje i razvoj serijskih publikacija u Hrvatskoj, promjene koje su *online* serijske publikacije donijele u poslovanje knjižnica te što te promjene znače u različitim fazama izrade, raspačavanje, korištenje, obrade i pohrane serijskih publikacija.

Stiven S. Ross, profesor Sveučilišta u Kolumbiji i redoviti gost Međunarodne konferencije “Informacijska tehnologija i novinarstvo” u Dubrovniku, u prilogu “Creating and Using Instructional CD-ROM-s: New Ways of Creating Instructional Material for Journalists” upoznaje nas s dva nova tečaja na CD-ROM-u. Oni nose nazive “Novi mediji 2” i “Analitičko novinarstvo” i prikladan su instruktivan materijal za studente novinarstva i novih medija.

Objavljujemo i informaciju o europskom Internet press centru AlphaGalileo. AlphaGalileo je baza podataka osnovana 1998. u Velikoj Britaniji uz podršku Europske komisije, gdje europski i svjetski mediji mogu doznati najnovije informacije o europskim znanstvenim istraživanjima. Time se novinarima omogućava kvalitetniji dijalog sa znanostu, u cilju pravodobnog i kompetentnog izvještavanja javnosti o znanstvenim temama.

Na kraju objavljujemo dva priloga koja mogu biti zanimljiva proučavateljima povijesti novinarstva i novinstva u političkom kontekstu jednopartijske Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i Titove politike. Nenad Senić u članku “Uspostava novog medijskog sustava u Sloveniji neposredno nakon Drugog svjetskog rata (1945.-

1946.): Prilog za povijest medija” prikazuje način uspostave medijskog sustava u Sloveniji koji je provela Komunistička partija Jugoslavije nakon osvajanja političke vlasti. Konkretizirajući opći problem ideologiziranja i monopolizacije medija na primjeru Slovenije, autor analizira niz mjera i postupaka iz kojih se razabiru metode kojima se Komunistička partija služila kako bi se u dimenziji medija zaštitila od svojih ideoloških neistomišljenika.

Božidar Novak, ugledni hrvatski novinar, podsjeća na “Ulogu i doprinos medija i hrvatskog novinstva u Hrvatskom proljeću” kada je osobno obnašao dužnost glavnog urednika i direktora *Vjesnika*. Hrvatsko proljeće kao širi hrvatski narodni pokret (1970.-1971.) nastalo je u Federativnoj Republici Hrvatskoj kao posljedica ekonomskih i društvenih reformi u tadašnjoj Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji (SFRJ) koje je provodio politički vrh na čelu s Titom. Hrvatsko proljeće karakterizira među ostalim, širenje medijskih sloboda i slobode izražavanja u Hrvatskoj, te prestanak dotadašnje podređenosti jednostranačkom autoritativnom sustavu ustanovljenom u Jugoslaviji nakon II. svjetskog rata, ali i doba neizvjesnosti, nesigurnosti te mnogih političkih i ekonomskih stradanja tadašnjih novinara.

Na kraju dajemo prikaze novih knjiga iz područja medijske teorije i medijskih fenomena te prikaze skupova.

Zahvaljujemo na suradnji i priložima. Pozivamo Vas da nam pišete i šaljete članke s teorijskim ili empirijskim istraživanjima suvremene medijske politike i prakse.

Uredništvo